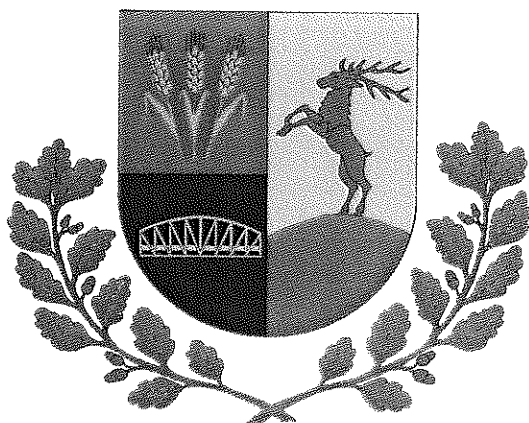

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Tiborszállás Község Önkormányzata

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	5
Célok.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	7
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	17
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	24
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	27
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	30
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	32
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	33
10. Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	34
1. A HEP IT részletei	34
Jövőképünk	35
3. Megvalósítás.....	43
A megvalósítás előkészítése	43
A megvalósítás folyamata.....	43
4. Elfogadás módja és dátuma	48

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tiborszállás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A község neve a latin Tiburtiusból származó magyar Tibor személynév és a szállás 'tanya, major' összetételével alakult ki. A gróf Károlyi család egyik tagjáról, Tiborról (1843-1904) kapta a nevét. A település határában van az elpusztult Szentmárton falu helye. Neve 1217-ben tűnik fel, amikor a Sárvási monostor idevaló jobbágya Gense, egy e vidéki, cégény embert vádolt lopással. A falu a Gutlked nemzetség ősi birtokai közé való. Sármonostora XII. századi alapítói kegyúri adományként egyházukhoz csatolták, lakói tehát már ekkor voltak. 1217-ben villának falunak, majd prediumnak, kis jobbágytelepnek nevezik. Sorsa a monostorral közös, annak pusztulása után a falu is pusztulni kezdett. 1427-ben vannak még jobbágyságai, de három elhagyott köegyház mutatja a lakosság nagyméretű csökkenését. A XV. századtól a Báthory birtokok nagy részével Szentmárton is Szabolcs vármegyéhez tartozott. Középkori lakói magyarok voltak. A falu Mérc és Fábriánháza között feküdt, állítólag az Ecsedi láp nyelte el, a Szent Márton erdőben kis szigeten találták meg a templom romjait. Ma ez a terület Tiborszálláshoz tartozik.

1898-ban az Ecsedi-láp lecsapolása után keletkezett Tiborszállás, mint falu. A nevét Károlyi Tibor gróftól kapta. A Vadaskerti részen épült Károlyi-kastély 1929-ben, Károlyi Gyula családi kastélyaként. A kastély 1945 óta állami tulajdonban van, a Szabolcs Szatmár Bereg Megyei Önkormányzat Ápoló-Gondozó Osztálya működik benne.

A láp lecsapolásával megindult a környéken az élet, kendergyár alakult Börvelynél /Románia/, kőút épült keresztül a lápon Börvely-Csenger irányába. Vasút épült Kálmánd-Börvely-Ágerdömajor-Tiborszállás-Nagyecsed érintésével.

Tiborszálláshoz tartoztak Cser-kút csatorna, Csicsós, Égeresi legelő, Ezüst-tábla, Fekete-nád, Halmos, Halmosi csatorna, Halmos-tag, Halmostanya, Kraszna, Malomárok, Nemzetiséges csatorna, Óvadaskert, Ördögös, Sárvár-halom, Szentmártonpuszta, Újvadaskert, Vadaskert. Az Óvadaskert és az Újvadaskert gyertyános, körises, sziles tölgyerdőkből állt, idős fái máig jelzik, hogy a Vadaskert nem az erdőgazdálkodás, hanem a vadgazdálkodás céljait, elsősorban a vad nyugalalmát szolgálta.

1955-ben három tanyai településből, a korábban Mérc-hez tartozó Tiborszállásból, Vadaskertből és Halmostanyából szervezték önálló községgé. Mindhárom tanya a gróf Károlyiak birtokának része volt. A mai falu a Tiborszállás nevű tanya helyén és környékén fekszik. A tanya az itt élők szerint valamikor a múlt század végén keletkezett, amikor gróf Károlyi Tibor és családja erre a vidékre költözött.

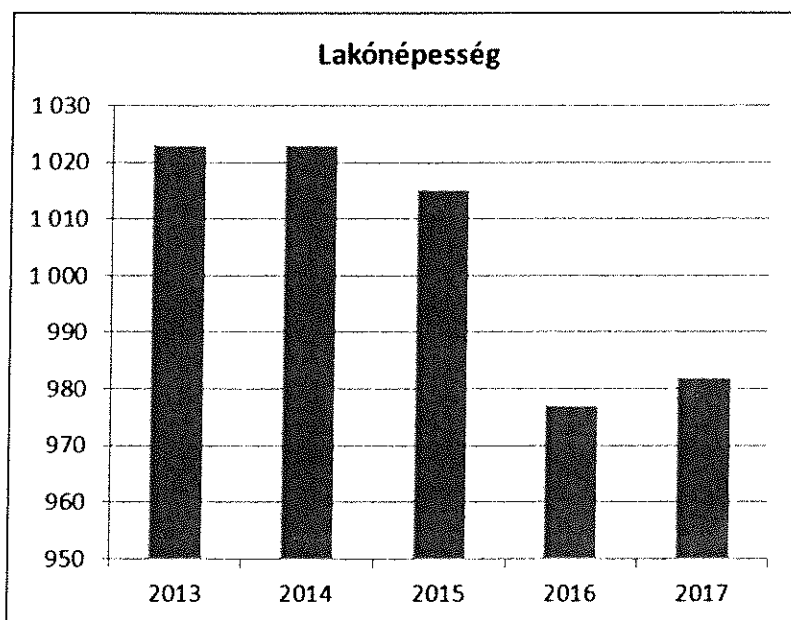
Tibor gróf lányát a lány unokatestvére, Károlyi Gyula vette el, jelentős fejlődés az ő idejében következett be. A gróf aki 1931. augusztus 21 - 1932. szeptember 21 között miniszterelnök is volt itteni birtokán

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

mintagazdaságot létesített: a Vadaskert központjában a kastéllyal az erdő és a vadgazdálkodás területe volt. A Halmos-tanyán és a hozzá tartozó földeken az állattartással és a földműveléssel foglalkoztak. Tiborszálláson is a földművelés volt a fő gazdálkodási ág. Az itteni tanyaközpontban több épület állt, istálló, magtár, dohány szárító és más gazdasági épületek, gazdatiszti lak, ami ma a Polgármesteri Hivatalnak ad helyet, iskola. Az út két oldalán szétszórta pedig a cselédlakások helyezkedtek el, 1950-ig volt ilyen a település képe. A mai falu arculata 1952-ben kezdett formálódni, beépítették a telkeket, utcává rendezték a központi részt és új utcákat nyitottak. Több utcát egy gerincútra felfűzött és erről merőlegesen leágazott utcákkal tagolt község. Az utcák előkertes beépítésűek és szalagtelkek övezik őket. A tagolt épületrendszerű udvarok az új beépítések ellenére is a hagyományokhoz kötődnek, így soros elrendezésűek. A községben három templom található: görög katolikus, római katolikus és református. A község közigazgatásilag korábban a mátészalkai járáshoz tartozott, jelenleg Mátészalka városkörnyékének része. 1990-ig nagyközségi tanács társközsége, tanácsának székhelye Mérk, társközsége Vállaj volt. Napjainkban 2013. március 1-től a településen az önálló Polgármesteri Hivatal megszűnt, Mérki Közös Önkormányzati Hivatal Tiborszállási Kirendeltségévé vált.

Népesség:

Tiborszállás lakónépessége évről-évre csökken, 2012-ben átmeneti javulás történt, mivel határmenti település vagyunk, ezért a honosított magyar állampolgárok létesítettek lakóhelyet községünkben.

Forrás: TEIR-KSH

A település földrajzi elhelyezkedése, főbb jellemzői

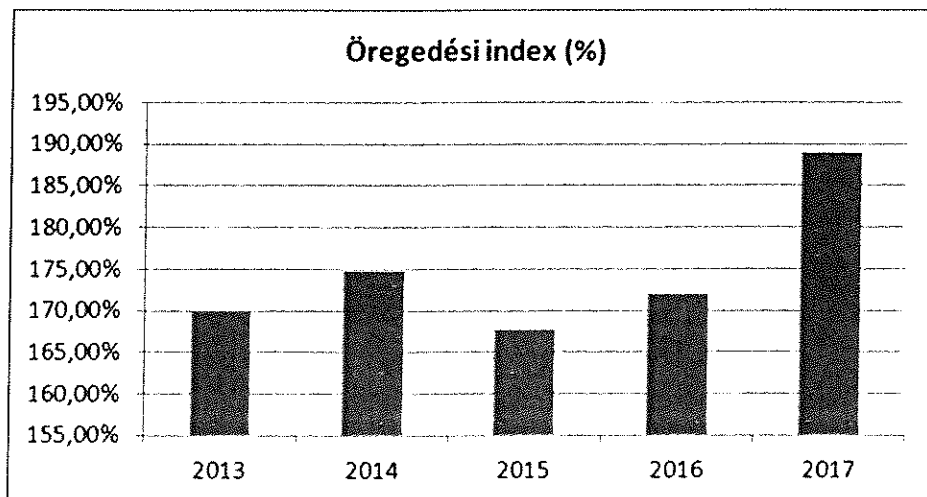
Tiborszállás Magyarország Keleti részén az Észak-Alföldi régióban ezen belül Szabolcs-Szatmár Bereg Megyében, a Szatmári síkság déli részén, a Kraszna partján helyezkedik el Nyírbátor Mátészalka háromszögletében, mindkettőtől 20-25 km távolságban. Közúton Nyírbátor és Mátészalka irányából egyaránt Vállaj felé elindulva található a település. A Magyar-Román határ mintegy 8 km-re van, ahol személy és teherforgalom halad át. A szomszédos települések közt sem nincs nagy távolság, Mérktől 5 km-re, Nagyecsedtől 11 km-re található. Tiborszállás zsák település, sajátos helyzetét az adja, hogy nincs bekapcsolva az átmenő forgalomba, ugyanis szilárd burkolatú úton más irányba nem lehet elhagyni a települést, mint amelyik befelé vezet. Ez egyrészt hátrányt jelent, mivel nem tudja megállásra készíteni az átutazó közönséget, hiszen sajnos nincs is. Másrészt előnye is van, mert a motorizáció hatása nem károsítja a meglévő természeti környezetet. Az iparosítás elkerülte a községet, a mai napig mezőgazdasági település, a táj mai arculata jelentős mértékben az emberi beavatkozás eredménye, a természetes élővilág a környezeti adottságoknak köszönhetően nagy számban megmaradt.

Nemzetközi MÁV Állomás üzemel a településen, amely a Mátészalkához tartozik, Nagykarolyba juthatnak el az utasok, Tiborszállás határállomás szerepét tölti be. Valamennyi lakás villamos árammal ellátott, vezetékes víz a lakások 99%-ában be van vezetve, a szennyvízelvezetés nem megoldott még. Vezetékes gázfűtés a lakások 60-80%-ban található. A lakások kb. 45 %-a internettel is rendelkezik.

Értékeink, küldetésünk

Feladatunk az esélyegyenlőség biztosításával a társadalmi szakadékok megszüntetése, a társadalmi összetartozás megerősítése és segítése az oktatási, szociális, egészségügyi és foglalkoztatási célok összehangolásával.

Az emberi erőforrás fejlesztése, munkahelyi továbbképzés, átképzés, tanulás szabályozása, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása. Településünkön a legnagyobb probléma a munkanélküliség és az ebből fakadó gazdasági, szociális hátrányok leküzdése, az előregedés mértékének csökkentése, valamint, hogy a fiatalok településen tartása.

Forrás: TEIR-KSH

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tiborszállás település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartóval (Hetednap Adventista Egyház).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendeletet különös figyelmet fordítva:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tiborszállás Község Önkormányzatának a 2/2015(II.1.) önkormányzati rendelete szól a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról. A rendelet a következő szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat biztosítja:

- települési létfenntartási támogatás
- települési gyógyszer-támogatás
- települési temetési támogatás
- települési támogatás elemi kár elhárításához
- települési gyermeknevelési támogatás
- települési lakásfenntartási támogatás

Természetben nyújtott támogatás:

- köztemetés

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Az önkormányzat társulási megállapodással létrehozott szociális intézmény útján biztosítja:

- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- „Legyen Jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia

A „Legyen Jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia elindításának három fő indoka van. A Nemzeti Stratégia szükségességét első rendben az indokolja, hogy e törvénynek megfelelően is csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A mai, tudáson és versenyen alapuló társadalomban a hátránnyal induló gyermekek szegénysége súlyosabb következményekkel jár, mint korábban. A szegény gyerekkor nem csak anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez. A harmadik indok az első kettőből adódik. Közös érdek az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése. Ehhez a gyermekek esélyeinek közelítése, piac-és lehetőleg versenyképes felkészültségük általános biztosítása, a ma növekvő társadalmi szakadékok szűkítése szükséges. A fenntartható és harmonikus gazdasági fejlődés alapja a fenntartható társadalmi fejlődés, az egészséges, összetartozó, békés társadalom. „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia célja, hogy egy generáció alatt jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységének arányát; felszámolja gyermeki kirekesztés és mélyszegénység szélsőséges formáit; átalakítsa azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és a szociális kizáródást. Ezek eléréséhez szükséges a szülők foglalkoztatásának segítése, jobb, egyenlőbb feltételek biztosítása a gyermeki készségek és képességek kibontására, továbbá a szegregáció csökkentése; a gyerekek és családjaik számára nyújtott személyes szociális szolgálatok és ellátások színvonalának javítása; az egészségesebb gyerekkor biztosítása; valamint a lakáskörülmények és a lakhatás biztonságának javítása. Horizontális, minden funkcionális területet átmetsző cél az etnikai, területi egyenlőtlenségek és szegregáció csökkentése.

- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia a következő célokat tűzte ki:

- A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre Magyarországon az egyik legnagyobb társadalmpolitikai kihívás a tartós munkanélküliség/inaktivitás kezelése, mely egyben a szegénység legfőbb oka. Ezért kiemelt cél a mélyszegénységben élők, romák foglalkoztatási szintjének emelése. Ennek érdekében Magyarország számos intézkedést tesz, illetve tervez a célcsoport képzése, kompetenciafejlesztése, foglalkoztathatóságuk javítása érdekében.

- A szegénység, társadalmi kirekesztettség újratermelődésének megakadályozása:

A gyermekek, gyermekes családok szegénységének csökkentése érdekében szükséges a családokat érintő jóléti transzferek szinten tartása, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások minőségének, elérhetőségének javítása, a kora gyermekkori gondozás, nevelés és a korai képességgondozás fejlesztése. Javítani kell a halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulók minőségi oktatáshoz való hozzáférését, iskolai sikerességüket és lemorzsolódásuk csökkentését támogató programokkal kell elősegíteni.

- A társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása:

Biztosítani kell a lakhatás elbizonytalanodásához vezető összetett problémák kezelését, beleértve a lakhatási támogatási rendszer és a szociális bérlakás rendszer eszközeit. Programokat kell indítani a szegregálódott, alacsony infrastruktúrájú városi lakótelepek, településrészek lakásállományának és lakókörnyezetének rehabilitációjára, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítésére. Fontos cél a romák, mélyszegénységben élők és gyermekek egészségi állapotának és ellátórendszerhez való hozzáféréseinek javítása.

Tiborszállás Község Önkormányzata Képviselő-testületének gazdasági programja 2015-2019

Tiborszállás Község Önkormányzat Képviselő-testülete gazdasági programjában a 2015-2019. évekre fejlesztési elképzeléseket határozza meg. A helyi esélyegyenlőségi program szempontjából fontosabb elképzelések, feladatok:

Fejlesztési alapelvek három fő csoportba sorolva:

I.) Település fejlesztés

a) A természeti környezet megőrzése.

Feladatai: - Szennyvízberuházás

(mely folyamatban van, és 2015. évben lezárul)

b) A meglévő település arculatának megőrzése, továbbfejlesztése

Feladat:

- Faluközpont kialakítása (parkosítás, virágosítás)
- Járda és vízelvezető rendszer rekonstrukciója (közmunka program keretében, fokozatosan)
- Béke utca szilárd burkolatának kiépítése
- Belterületi csapadékvíz rendezése
- Falumúzeum

c) A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése

Feladat:

- Erdei iskola, alkotóház
- halastó kialakítása

II.) Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése

Az önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó fejlesztések

Feladat:

- Óvoda épületének felújítása
- Ravatalozó építése
- Önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése
- Akadálymentesítés
- Egészségügyi alapellátási infrastruktúra fejlesztése

III.) Gazdaságfejlesztés

/állalkozásösztönzés és gazdaság élénkítő beruházások

Feladat:

- Ipari üzem létrehozása
- Tiborszállás-Börvely határon átnyúló út építése

STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK

1. Fejlesztési cél:

A település őrizze meg lakosságmegtartó képességét, teremtsen élhető környezetet, szociális és gazdasági biztonságot a helybelieknek, valamint a letelepedni vágyóknak. Nyújtson olyan ökoturisztikai látványosságot, amely egyedülálló és segítsen az itt élőknek ezt saját javukra fordítani.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- A házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátás Szatmári Kistérségi Alapszolgáltatási Központ Nagyecsed társulási formában működik.
- A Védőnői Szolgálat valamint a Háziorvosi feladatellátás Tiborszállás-Vállaj társulási formában működik.
- A Tiborszállási Péchy László Adventista Általános Iskola valamint Tiborszállási Nyitnikék Adventista Óvoda egyházi működtetés alatt áll.
- Tiborszállás Község Önkormányzata a Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás tagja. A település a mátészalkai kistérséghez tartozik.

A Mátészalkai kistérség az Észak-Alföldi Régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében helyezkedik el. A Mátészalkai kistérséghez a következő 26 település tartozik:

<u>Fábiánháza</u>	<u>Fülpösdaróc</u>	<u>Géberjén</u>	<u>Győrtelek</u>	<u>Hodász</u>
<u>Jármí</u>	<u>Kántorjánosi</u>	<u>Kocsord</u>	<u>Mátészalka</u>	<u>Mérk</u>
<u>Nagydobos</u>	<u>Nagyecsed</u>	<u>Nyírcsaholy</u>	<u>Nyírkáta</u>	<u>Nyírmeggyes</u>
<u>Nyírparasznya</u>	<u>Ópályi</u>	<u>Ökörítőfülpös</u>	<u>Őr</u>	<u>Papos</u>
<u>Rápolt</u>	<u>Szamoskér</u>	<u>Szamoszeg</u>	<u>Tiborszállás</u>	<u>Vaja</u>
<u>Vállaj</u>				

A társulások célja a kistérség általános felzárkóztatása a megyei illetve országos fejlettségi szintre, gazdasági, infrastrukturális, valamint társadalmi és kulturális fejlesztések átfogó koordinálása és szervezése. Ezen célok megvalósítása érdekében és társulás folyamatos kutató és elemző munkával megkísérli teljes körűen és összefüggéseiben is feltárni a térség természeti, gazdasági és társadalmi adottságait, a fejlődés lehetőségeit, a legszükségesebb fejlesztési területek irányait.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi programja az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltattak alapul.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Magyarországon a szegénység legalapvetőbb oka a háztartások alacsony munkaerő-piaci aktivitása. Emellett a szegénység szempontjából legmeghatározóbb társadalmi jellemzők az alacsony iskolai végzettség, a roma származás, a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység.

A település lakosságára jellemző az elszegényedés. A szegénység kialakulása és fennmaradása – egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett – a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Egyre többen élnek mélyszegénységben vagy annak határán. Magas a munkanélküliek aránya. A gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva ez az arány 20-25 % között mozog az elmúlt években, azonban ez az adat torz képet mutat, a munkanélküliek száma ennél jóval magasabb. A tartós munkanélküliek aránya szintén magas. Az életszínvonal folyamatosan romlik, a lakosság egy része eladósodott, jelentős részének pedig a mindennapi megélhetés is problémát jelent. A lakosság jelentős részének nincs lehetősége arra, hogy megtakarítson, és nem rendelkezik elegendő megtakarítással az esetlegesen felmerülő váratlan kiadások finanszírozására.

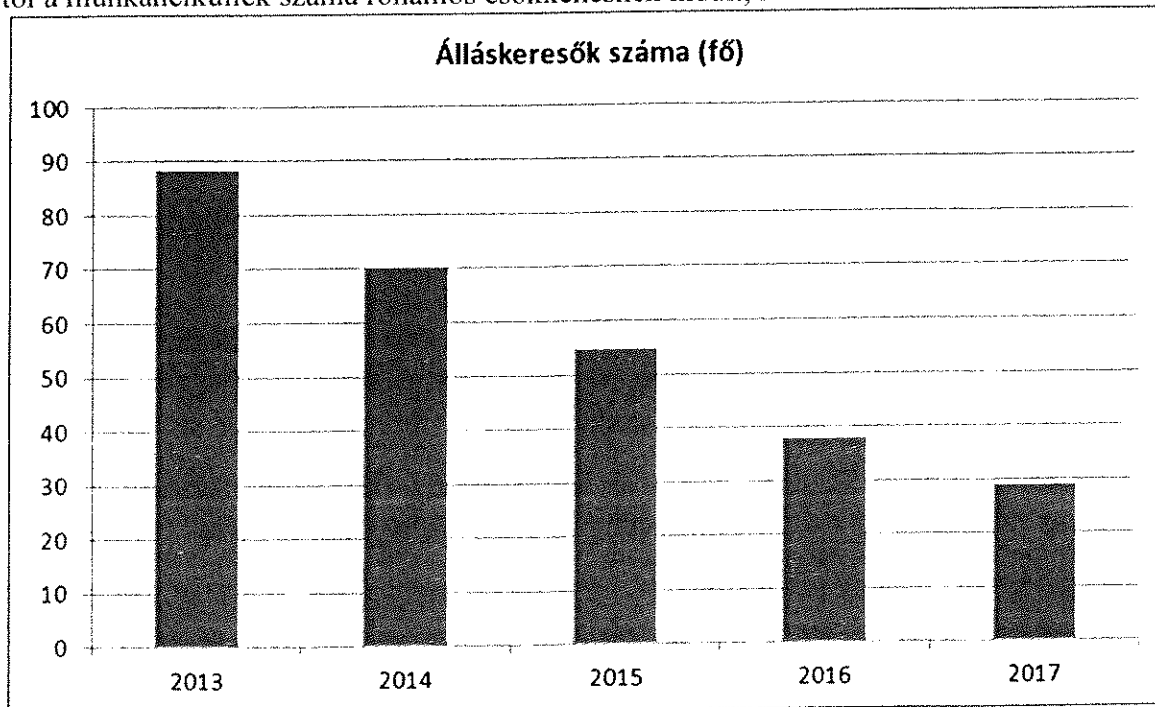
A roma lakosság száma igen alacsony, bár arányuk megítélése nem egyértelmű, hiszen nagyon kevesen vállalják származásukat. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan nincsenek pontos adatok, átlagos életszínvonaluk, lakhatási körülményeik, foglalkoztatottságuk a település lakosságához viszonyítva nem marad el. Szegregáció nincs, a roma lakosság a többi társadalmi réteggel összhangban, a település különböző részein elszórtan élnek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A településen a munkanélküliek aránya 2013 évben még igen magas volt (közel 90 fő), a tartós munkanélküliek száma is számottevő volt, a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva 20-25 % között mozgott.

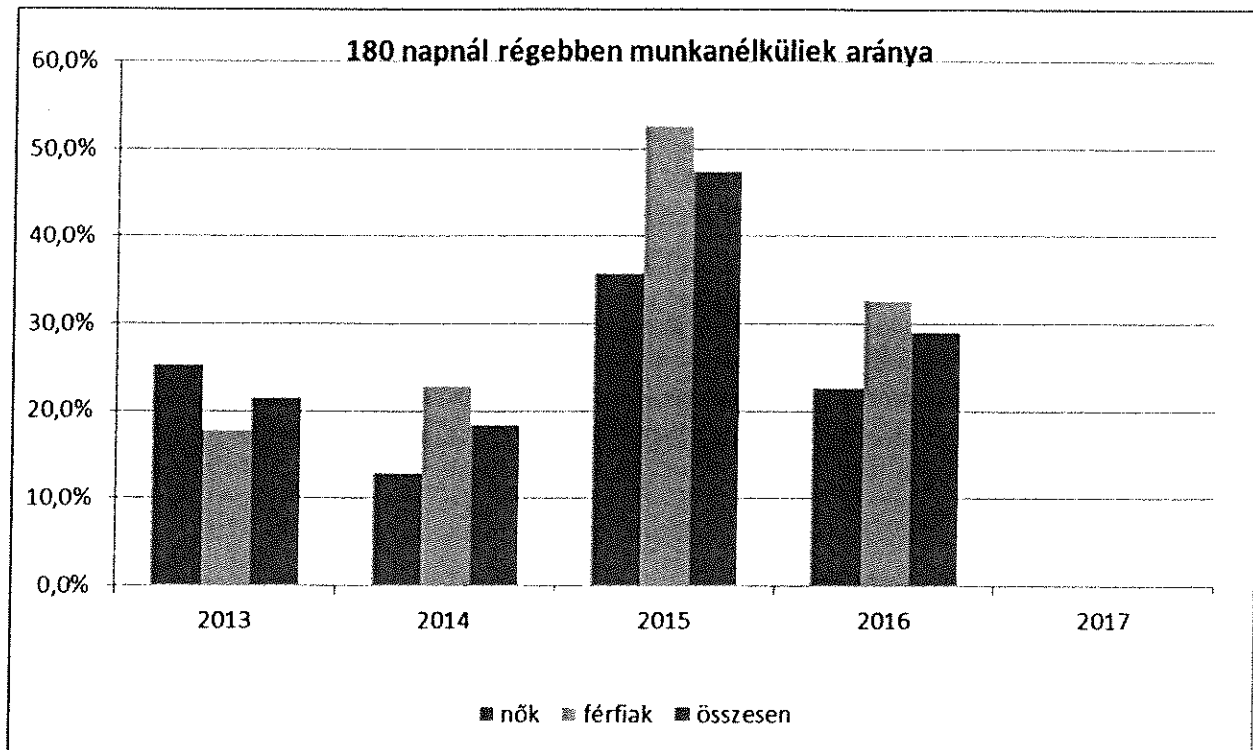
2014 évtől a munkanélküliek száma rohamos csökkenésnek indult, 2017. évben már a 30 főt sem érte el.

Forrás: TEIR-KSH

Ez annak köszönhető, hogy nagyon sokan helyezkedtek el a környező városok (Mátészalka és Nyírbátor) gyáraiban, üzemekben, a munkások szervezett szállításával megoldódtak a közlekedési problémák, aki tudott és lehetősége volt rá mindenki elhelyezkedett a fennmaradó személyeket pedig az önkormányzat foglalkoztatja a közmunka program keretében.

A 180 napnál régebben munkanélküliek száma ennél rosszabb képet fest, melyet az alábbi táblázat szemléltet:

Forrás: TEIR-KSH

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A nyilvántartott álláskereső 43-48 %-a 8 általánosnál alacsonyabb vagy 8 általános végzettségű. Arányuk magasabb az idősebb korosztályban. A felnőttoktatásban való részvétel nem jellemző, ami nagyban megnehezíti a foglalkozáshoz való hozzáférés lehetőségét. A településen található vállalkozások jellemzően kiskereskedelmi üzletek és családi vállalkozások.

c) közfoglalkoztatás

A Munkaügyi Központ igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni képzésekkel, bértámogatásokkal, startmunka keretében foglalkoztatás támogatásával. Legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, a Start közmunka és hosszú távú közfoglalkoztatás keretében az aktív korú lakosság 11-20 %-át foglalkoztatja éves szinten.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Észak-alföld közlekedés-földrajzi adottságai a 2000-es években figyelemre méltóan javultak. A fővárost az M3-as autópálya köti össze Nyíregyházával, 2013-ban átadásra került az M3-as őri leágazása. Ez kb. 30 km-ére van településünktől.

Légi közlekedés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel rendelkezik a Debreceni Nemzetközi Repülőtér, amely a régió és egyben a Dunától keletre fekvő térség legfontosabb repülőtere. Debrecenen kívül Nyíregyházán működik nyilvános repülőtér, amely egyben légi határátkelőhelynek is számít.

Közlekedés szempontjából a munkalehetőségekhez történő hozzáférés a környező települések irányába sokszor nem biztosított. Sok munkakör esetében nem igazodik a munkaidő és a közlekedési eszközök elérhetősége, ami akár több órás várakozást is eredményezhet.

Jelenleg vasúti közlekedés biztosított a kistérségi központ Mátészalka irányába. Ahol a város ipari területén elhelyezkedő vállalatok biztosítják a legnagyobb munkalehetőséget.

A településen a legjellemzőbb vállalkozási terület a mezőgazdaság, a piaci lehetőségek korlátozottsága miatt viszont egyre kevesebb a gazdálkodó.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását elősegítő programok, képzések a Munkaügyi Központ által kerülnek lebonyolításra az önkormányzat közreműködésével. Ezeken a képzéseken kívül nem jellemzőek a támogatott programok, ami nagyban megnehezíti a nehéz anyagi körülmények között élő fiatalok elhelyezkedési esélyeit.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Nem releváns.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem releváns.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Tiborszállás Község Önkormányzatának a 2/2015(II.1.) önkormányzati rendelete szól a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról. A rendelet a következő szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat biztosítja:

- települési létfenntartási támogatás
- települési gyógyszer-támogatás
- települési temetési támogatás
- települési támogatás elemi kár elhárításához
- települési gyermeknevelési támogatás
- települési lakásfenntartási támogatás

Természetben nyújtott támogatás:

- köztemetés

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Az önkormányzat társulási megállapodással létrehozott szociális intézmény útján biztosítja:

- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A településen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által ellátásban részesülők száma:

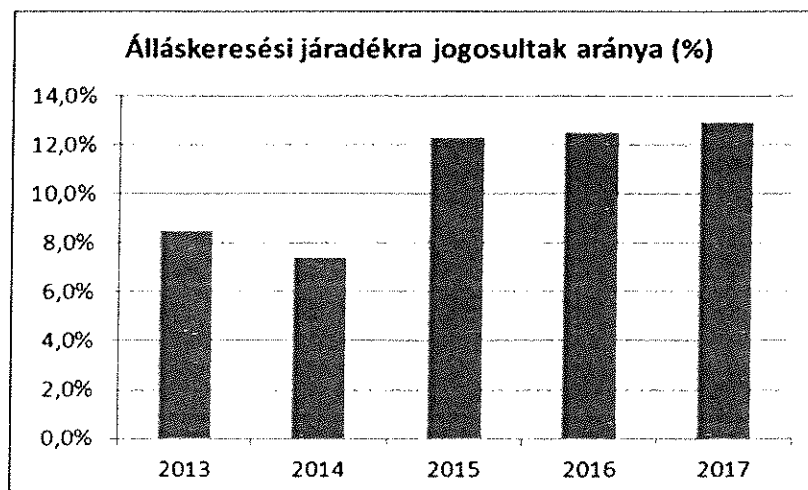
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	715	2	0,2%
2014	718	4	0,5%
2015	698	5	0,7%
2016	685	4	0,6%
2017	670	3	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	88,25	7,50	8,5%
2014	67,50	5,00	7,4%
2015	54,75	6,75	12,3%
2016	34,00	4,25	12,5%
2017	36,75	4,75	12,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

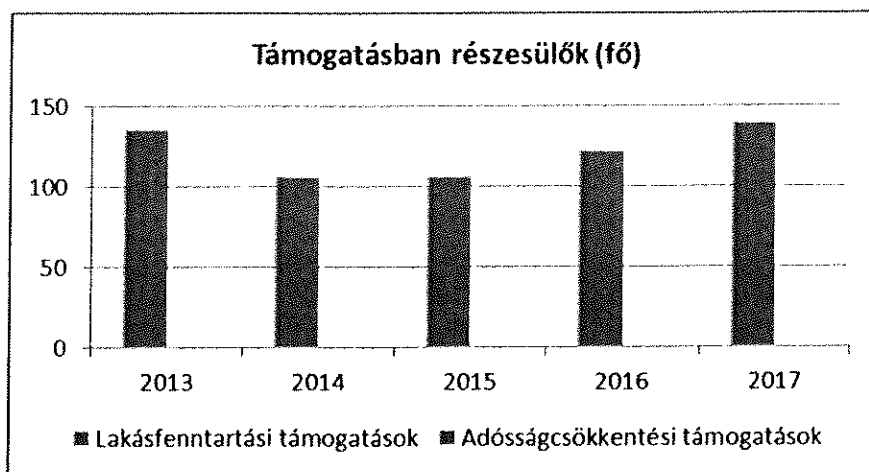
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A település szociális bérlakás állománnyal nem rendelkezik.

Jellemző problémák a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások. A településen a lakásállomány 2017- ben 371, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosít lakások száma elenyésző.

Egyre több lakóház áll üresen, elhanyagoltan a természetes fogyás illetve az elvándorlás következtében. A településen hajléktalan nem él.

A hátralék felhalmozódásának megakadályozását célozza a települési lakásfenntartási támogatás, melybe évről-évre egyre többen részesülnek:

Forrás: TEIR-KSH

A lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

A településen 2 külterületi ingatlan valamint a Református Egyház fenntartásában lévő Ápoló-Gondozó Otthon található.

Vízellátás:

A vezetékes ivóvíz hálózat a teljes belterületen kiépült 1977-be , a külterületi részek ivóvíz ellátása részben megoldott. Saját vízműről történik a közüzemi vízellátás.

Az „Észak-alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Program II. ütem - Első Szatmári Ivóvízminőség-javító projekt KEOP-1.3.0/2F/09-2010-0016” keretében 2013-ban Tiborszállás község ivóvízhálózat fejlesztése valósult meg.

Szennyvízelvezetés:

Tiborszálláson a szennyvízcsatorna hálózat 2015. évben kiépült, az Ecsedi-láp Víziközmű Beruházási Társulás (Nagyecsed, Fábiánháza, Mérk, Vállaj, Tiborszállás) Ecsedi-láp Szennyvízelvezetési és Tisztítási projekt elnevezéssel /KEOP-7.1.2.0/2F/09-2010-0067/ projekt keretében.

A szennyvíztisztító telep Mérken található.

Csapadékvízvezetés:

A település utcáin meglévő csapadékvíz elvezető rendszer állaga helyenként rossz, illetve hiányos, a vízvezető funkciójuk hatékonysága csökkent. Több helyen lefolyástalan területek vannak, száraz időszakban ez nem okoz problémát, viszont a csapadékos időszakokban a talajvízszint megemelkedése miatt már jelentős belvizek jelentek meg.

Kommunális hulladékkezelés:

Tiborszálláson jelenleg biztosított az intézményesített és lakossági szemétszállítás, a Nemzeti Hulladékgyűjtési Koordináló és Vagyongazdálkodási Zrt-n keresztül.

Villamos energia-ellátás:

A település villamoshálózatának teljes korszerűsítésére került sor 2001-ben, melyet az önkormányzat finanszírozott.

Gázellátás:

Tiborszállás vezetékes gázellátással 1994. óta rendelkezik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön nincs szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Településünkhöz a közelebbi kórház mintegy 20 kilométer távolságra, Mátészalkán található. Tiborszálláson a lakosság egészségügyi alapellátása jónak mondható. A háziorvosi teendőket 1 háziorvos látja el, heti 2 alkalommal. A központi orvosi ügyelet Mátészalkán történik, hétköznapi és hétvégi sürgősségi betegellátással. Az orvosi rendelő felszereltsége és állapota az alapellátás követelményeinek megfelel. A fogászati ellátás is Nagyecseden történik. Védőnői szolgálat és gyógyszertár heti 2 alkalommal működik a faluban.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció tevékenységet a védőnői szolgálat biztosítja. A koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A kötelező szűrővizsgálatokon túl védőnők által a nőgyógyászati méhnyakrákszűrés is biztosított a településen. Magyarországon a nők 10. leggyakoribb daganatos megbetegedése a méhnyakrák.

A halálos kimenetele ott a leggyakoribb a tapasztalatok alapján, ahol hátrányos társadalmi-gazdasági helyzet és alacsony iskolázottság jellemző.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nem releváns.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Testépítő klubhoz való hozzáférést biztosítunk a helyi lakosok számára, melynek eszközei pályázati úton váltak biztosítottá. Az iskolai futballpályán a fiataloknak lehetőségük van a sportolásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások a Szatmári Kistérségi Alapszolgáltatási Központ Nagyecsed társulási formában működik.

A szolgáltatások a következők: a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat.

A szociális étkeztetést az önkormányzat a görög katolikus egyházzal kötött megállapodás alapján biztosítja.

A szociális ellátó rendszer központjában a segítségre szoruló emberek állnak. A hátrányos helyzetben élők támogatásának, esélyegyenlőségének megteremtését a személyközpontú szociális munka biztosítja.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció nem került megállapításra.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat nem élt egyéb szabályozási eszközzel.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A helyi Művelődési Ház felújítására 2012-ben került sor, mely a közösségi élet színtere. A közösségfejlesztés rendkívül fontos az emberek közösségek gondolkodásmódjának, szemléletének formálásában, mely által fokozatosan képessé válnak az önállóságra, a fejlődésre, az önmegvalósításra.

A közösségi élet színterei sokrétűek, munkahelyek, templomok, önkormányzati intézmények, civil szervezetek. Településünkön 2 civil szervezet működik.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem jellemzőek az etnikai csoportok. A kis létszámú roma kisebbség a község többi lakójával összhangban él, nincsenek etnikai konfliktusok.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	képzések, átképzések, felnőttoktatás
rossz egészségügyi állapot	egészségügyi szűrések népszerűsítése, tanácsadás, egészségtudatos életmódra nevelés

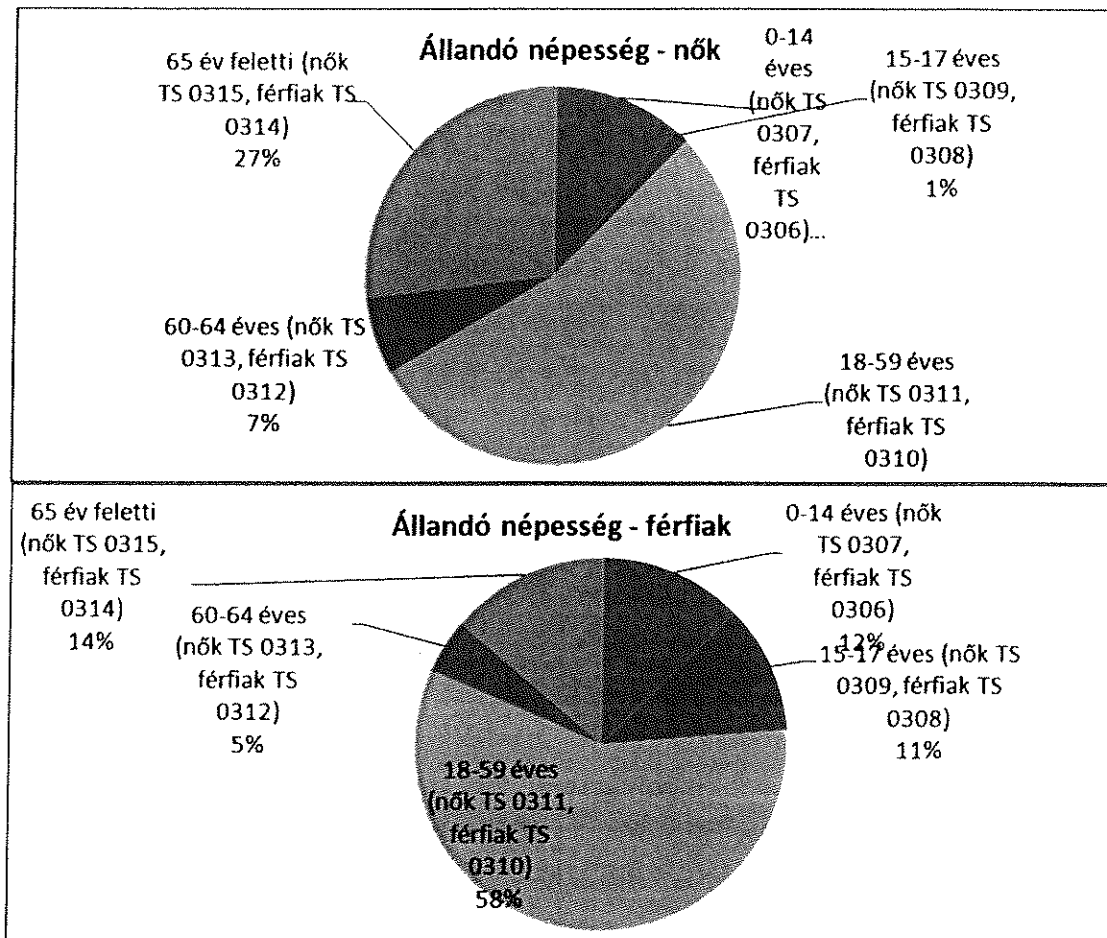
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Az állandó népesség 33 %-a kiskorú, illetve fiatalkorú. Az óvodás és általános iskolás korú gyermekek a helyi intézményekbe járnak.

Tiborszálláson magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. Nagyon sok szülő alacsony iskolai végzettségű, magas a munkanélküliek és a segélyezettek száma.

Forrás: TEIR-KSH

Óvodába járó gyermekek összlétszáma: 27 fő.

Óvodás korú hátrányos helyzetű gyermekek száma: 6 fő

Óvodás korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 0 fő

Az általános iskolai tanulók esetében ez az arány még magasabb.

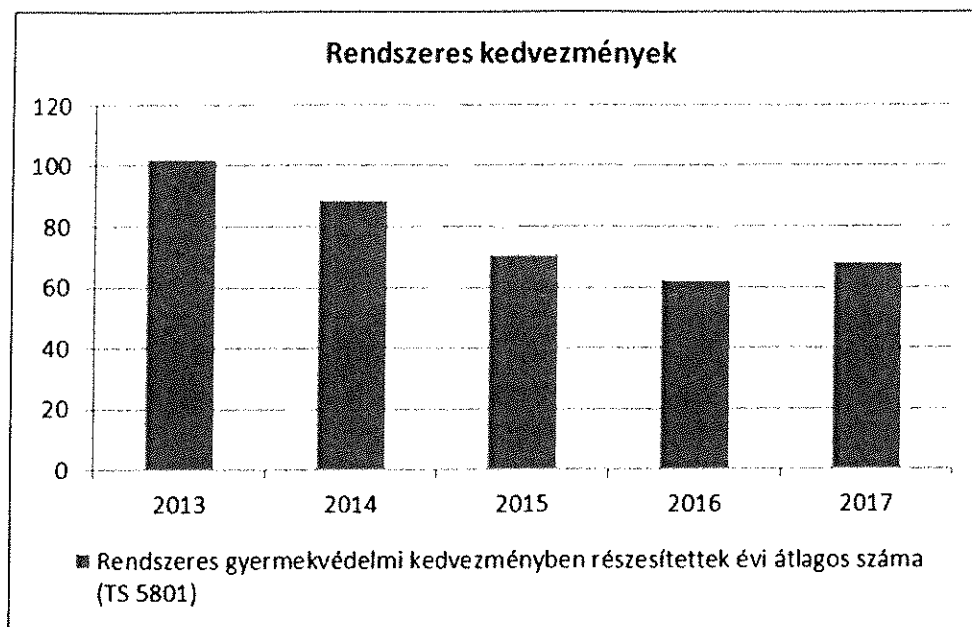
Iskolába járó gyermekek összlétszáma: 164 fő.

Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyban álló hátrányos helyzetű tanulók száma: 34 fő

Alapfokú intézménnyel tanulói jogviszonyba álló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma: 25 fő

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Tiborszálláson a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a helyi rendszer megfelelő támogatások, és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít a családok és gyermekek száma.

A Gyvt. 68. § (1) bekezdés értelmében a „veszélyeztettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. „

A veszélyeztetett gyermekek száma a településen évről évre nő. Többségüket anyagi okok miatt sorolják a veszélyeztetettek közé, de nő azon gyerekek száma is, akik magatartási okok miatt, tankötelezettség mulasztása miatt tartoznak ebbe a csoportba. Ennek hátterében valószínűleg konfliktusokkal terhelt családi körülmények, iskolai kudarcok állnak. A családok szétesése, min veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával, a családban bekövetkező válás a gyermekek személyiségfejlődésében zavarokat eredményezhet. A gyermek veszélyeztetéséhez vezethetnek a deviáns viselkedési formák (alkoholizmus, brutalitás) jelenléte a család hétköznapjaiban. A bántalmazás jelei sokszor nem egyértelműek, hiszen a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül, azokat, akiknek szülei legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, halmozottan hátrányos helyzetűek tekintjük a közoktatási törvény rendelkezése értelmében. Az óvodában és az általános iskolában is kiemelt figyelmet kap a szülők tájékoztatása a GYVK-s határozatok fontosságát illetően.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekvédelem intézményrendszere pénzbeli és természetbeni ellátásokra, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásokra osztható fel. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Saját jogán ellátást igénylők száma: 4 fő, akik középiskolai, illetve felsőoktatásban vesznek részt.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz.

Tiborszállás Község Önkormányzata a gyermekétkeztetés feladatait az államtól kapott normatíva terhére az Önkormányzat szakfeladatán működő konyhán biztosítja.

2017. évben az oktatási időszakokban az alábbiak szerint vették igénybe az ellátást

2017. tavaszi szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 4 fő hátrányos helyzetű gyermek, 15 fő iskolás gyermek: 6 fő hátrányos, 9 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek.

2017. nyári szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 3 fő hátrányos helyzetű gyermek, 15 fő iskolás gyermek: 4 fő hátrányos, 11 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek.

2017. őszi szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 3 fő hátrányos helyzetű gyermek, 8 fő iskolás gyermek: 3 fő hátrányos, 5 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek.

2017. téli szünidei étkeztetés:

Óvodás gyermek: 3 fő hátrányos helyzetű gyermek, 6 fő iskolás gyermek: 3 fő hátrányos, 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 2 fő 3 év alatti hátrányos helyzetű gyermek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem releváns.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A gyermekek egészségügyi szűrése a védőnői hálózaton keresztül biztosított.

Ellátottak	Létszám (fő)
várandós anyák	3
0-7 éves korú gyermekek	50
oktatási intézményben járó gyermekek	188

Az iskola-egészségügyi szolgáltatás működik, mely feladatokat a védőnő és az iskolaorvos látja el. A szolgálat tevékenységi körébe tartozik a gyermekek, tanulók egészségi állapotának szűrése, követése, alkalmassági vizsgálatok elvégzése, közegészségügyi és járványügyi feladatok ellátása, elsősegélynyújtás, részvétel a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében, valamint a környezet-egészségügyi feladatok megoldása. A szűrések során az egészségileg veszélyeztetett gyermekeket a háziorvoshoz illetve beutalóval a megfelelő szakorvoshoz irányítják.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tiborszálláson 1 háziorvos látja el a háziorvosi teendőket. A háziorvos az iskola-egészségügyi ellátásban is szerepet vállal. A háziorvosi praxis vegyes praxis, azaz gyerek és felnőtt beteg ellátását egyaránt végzi.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Tiborszállás a Szatmári Kistérségi Bölcsőde társulás tagja. Mivel a 0-3 éves gyermekek felügyelete megoldott, ezért a bölcsői szolgáltatást a helyi lakosok nem veszik igénybe. A helyi óvodában speciális szaktanácsadás, illetve a gyermeknevelést segítő ellátás működik. Célja a családi nevelés segítése, a kisgyermek optimális fejlődéséhez szükséges hiányosságok pótlása, a szülők támogatása, szülői szerepük

megegerősítése valamint képessé tétel, hogy gyermekük testi- érzelmi és értelmi fejlődését biztosítani tudják. Korai komplex szűrő és fejlesztő programon keresztül a kisgyermek, mozgás- értelmi- kommunikáció és nyelvi fejlődésének felismerése, követése, a szociális és egyéb hátrányból adódó esetleges fejlődési megtorpanások, lemaradások korai felismerése, tolmácsolása a szülőknek, szakemberek (logopédus, pszichológus) segítségének igénybevétele.

A Napközi Otthonos Óvodában az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársai egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltató Központ szervezi a gyermekjóléti alapellátásokat. A jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy önként jelentkezettek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja: a gyermek testi és lelki egészségének, családban történt nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzések állnak. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése a megelőzés érdekében. A rendszer hatékonysága a tagok együttműködésén alapszik.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az önkormányzat az alábbi személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti ellátásokat biztosítja: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek átmeneti gondozása, helyettes szülő, gyermekek napközbeni ellátása bölcsődében, gyermekek napközbeni ellátása óvodában, gyermekek napközbeni ellátása iskolában, napközi keretében, gyermekjóléti szolgáltatás, helyettes szülő. A település gyermekotthonnal illetve családok átmeneti otthonával nem rendelkezik, ezért krízishelyzetben az alábbi intézmények szolgáltatásai vehetők igénybe, a főhelyek számának függvényében:

- A legközelebbi gyermekotthon a Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Központja Mátészalka Gyermekotthona.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Területi Gyermekvédelmi Központ Nevelőszülői Hálózata Nyíregyháza
- Oltalom Szeretet Szolgálat Családok Átmeneti Otthona Nyíregyháza
- Dél-nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ Nagykálói Intézményegység CSAO
- Szent Illés Szeretetotthon és Menedékház Családok Átmeneti Otthona Hodász

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

2018-ban nyári táboroztatásban vesznek részt általános iskolás tanulóink, 1 turnusban.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A törvény által biztosított ingyenes tankönyvi ellátás és étkeztetést biztosítja községünk a rászorulóknak részére.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nem releváns.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Tiborszállási Péchy László Adventista Általános Iskola	Tanulók száma	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma
Tiborszállás, Dózsa u. 18.	164	34	25
Tiborszállási Nyitnikék Adventista Óvoda	Gyermekek száma	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma
Tiborszállás, Petőfi u. 9.	27	6	-

Az óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányainak csökkentése, hiányzásuk minimalizálása, a gyermekek folyamatos beóvodáztatása, benntartása folyamatosan zajlik. Az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről. A gyermekek részére különböző kulturális programok (zenés műsorok, báb- és meseszínház, bűvészelőadások, stb.) kirándulások szerveznek. A szülőkkel közös programok, projektnapok szervezése, lebonyolítása (sportnap, gyermeknap).

A szabad iskolaválasztás jogával élve a szülők a gyermekeiket a szomszédos településekről (Nagyecsed, Előtelek, Fábiánháza, Mérc) a tiborszállási általános iskolába íratják be, növelve annak az esélyét, hogy helyben maradjon az alapfokú oktatás. Nyílt napokon, prospektusokkal ismertetjük meg a szülőkkel településünk iskoláját és annak oktatási módszereit.

Minden évben hagyományörzően „Péchy” hetet tartanak, mely tanulmányi versenyekkel és sport rendezvényekkel zajlik. Ilyenkor a szomszéd település általános iskoláiból is részt vesznek a tanulók a versenyeken, rendezvényeken.

Alapfokú művészeti oktatást biztosítunk a tanulók számára (néptánc, modern tánc, zongora oktatás), mely a hátrányos helyzetű tanulók részére ingyenes.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodánkban, iskolánkban a kistérségi központ által fenntartott pedagógiai szakszolgálat szakembere heti 1 alkalommal biztosítja a gyermekek szűrését. A pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkozik a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentál, a szülőket tájékoztatja az elért eredményekről. Logopédiai foglalkozásra a mátészalkai központba viszik a szülők gyermekeiket.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
tanulói létszámhiány	fórumok szervezése a szomszédos településeken; a szülők közvetlen megkeresésének folytatása; modern nevelési, oktatási környezet megteremtését szolgáló eszközök beszerzése pályázati forrásból
a halmozottan hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermekek jelentős szocializációs hátrányokkal kerülnek be az oktatási és óvodai intézménybe	szülő-gyermek kapcsolat erősítése a szülő bevonásával a gyermekjáték tevékenységébe, a szülő bátorítása saját és a gyermeke jövőképeinek változtatásával kapcsolatos kérdésekben, gyermek képességeinek kibontakoztatása
szenvedélybetegség	előadások szervezése, foglalkozások

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

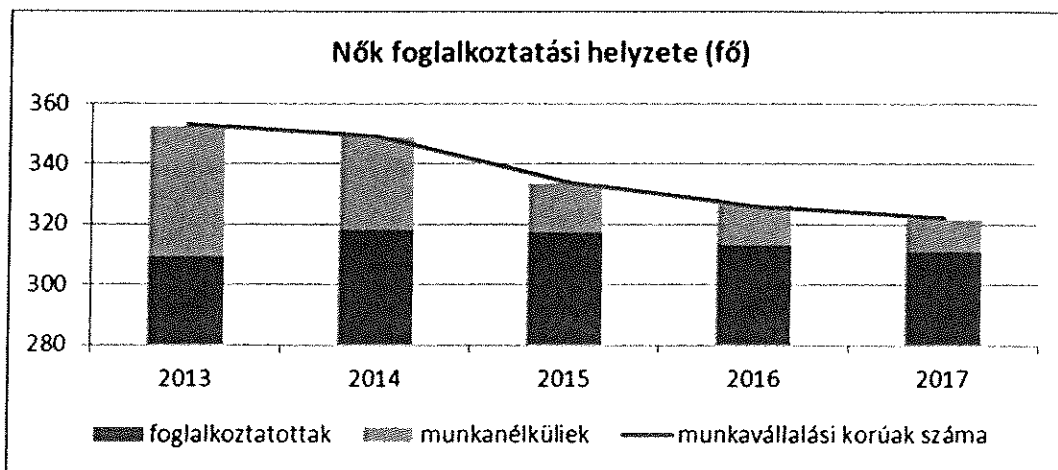
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a gyesen lévő kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt, az alacsony iskolai végzettségűek, a 45 életévet betöltöttek és a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt.

A Munka Törvénykönyve és az Alaptörvény tiltja a nemek közti hátrányos megkülönböztetést. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

Forrás: TEIR-KSH

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkanélküli, és leginkább a tartós munkanélküli nők általában több foglalkoztatást segítő programban, képzésben vesznek részt. Sokan közülük többféle képesítéssel rendelkeznek, azonban a tények azt mutatják, hogy a foglalkoztatás terén ez nem nyújt tényleges segítséget számukra. A megszerzett tudást nem tudják hasznosítani megfelelő munkaerőpiaci háttér nélkül, a képzéseken elsajátított szakmákra nincs szükség, emiatt csökken a képzések iránti érdeklődés.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nagyon alacsony végzettséggel rendelkező hölgyek részére csak az idénymunkák jelentenek megoldást. (pl. uborka, meggy)

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ilyen irányú megkülönböztetésről nincs megbízható információ.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Tiborszállás a Szatmári Kistérségi Bölcsőde társulás tagja. Mivel a 0-3 éves gyermekek felügyelete megoldott, ezért a bölcsői szolgáltatást a helyi lakosok nem veszik igénybe. A helyi óvodában speciális szaktanácsadás, illetve a gyermeknevelést segítő ellátás működik. Célja a családi nevelés segítése, a kisgyermek optimális fejlődéséhez szükséges hiányosságok pótlása, a szülők támogatása, szülői szerepük megerősítése valamint képessé tétele, hogy gyermekük testi- érzelmi és értelmi fejlődését biztosítani tudják. Korai komplex szűrő és fejlesztő programon keresztül a kisgyermek, mozgás- értelmi- kommunikáció és nyelvi fejlődésének felismerése, követése, a szociális és egyéb hátrányból adódó esetleges fejlődési megtorpanások, lemaradások korai felismerése, tolmácsolása a szülőknek, szakemberek (logopédus, pszichológus) segítségének igénybevétele.

A Napközi Otthonos Óvodában az óvónők és a pedagógiai szakszolgálat munkatársa egyénileg foglalkoznak a gyermekekkel a képességek, készségek fejlesztése terén, amit folyamatosan dokumentálnak, a szülőket tájékoztatják az elért eredményekről. Óvodai férőhelyek száma: 45. 2 óvodapedagógus és 1 dajka látja el az óvodában a gyermekeket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A helyi védőnői szolgálat már várandós korban kezdi meg a gyerekgondozással kapcsolatos ismeretek átadásával. A védőnők tevékenységük során újszülött gyermekágyas gondozás, csecsemő gondozás 0-1 éves korig, kisdud gondozás 1-3 éves korig, kisgyerek gondozás és ápolás 3-6 éves korig, tisztasági vizsgálatok, kötelező szűrővizsgálatok elvégzésével segítik a kisgyermekes anyákat. A családtervezéssel kapcsolatos felvilágosítás már az iskolában elkezdődik.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat és a rendőri tevékenység eredményeként több esetre derül fény, de jellemzően az erőszak jó része a családban marad.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Tiborszálláson nincs családok átmeneti otthona és anyaothton, melyeket krízishelyzetben igénybe tudnának venni az arra rászorulóknak. Így a település lakóinak az alábbi intézmények nyújtanak menedéket:

Székelykeresztúr Illés Szeretetotthon és Menedékház Családok Átmeneti Otthona : (Hodász, 25 férőhely- 7 szoba)

Az ország egész területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Jelentkezni telefonon, személyesen, írásban lehet, egyéni kérelem alapján, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

Dél-nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Központ Nagykálói Intézményegység CSAO: (Nagykálló, 24 férőhely-7 szoba)

Nagykállóból és a hozzá tartozó településekről (Bököny, Érpatak, Geszteréd, Kálósemjén, Újfehértó) helyeznek el rászorulókat várólista alapján. Krízishelyzetben, szabad férőhely esetén a megyéből is fogadnak.

Óltalom Szeretet Szolgálat Családok Átmeneti Otthona: (Nyíregyháza, 36 férőhely-7 szoba)

Kizárólag Észak- Alföldi Régió területéről helyeznek el rászorulókat várólista alapján (várandós nőket is). Jelentkezni telefonon, írásban vagy személyesen lehet, egyén. Kérelem alapján, gyermekjóléti szolgálat ajánlásával fogadnak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselő-testületi tagok tekintetében a nők számában csökkenő tendencia érvényesül, 2006-tól 3 nő volt testületi tag, 2010-től csak 1 fő. Az önkormányzati intézmények dolgozóinak csaknem 72 %-a a nők közül kerül ki.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség	munkalehetőségek teremtése, képzések
rossz anyagi körülmények	tanácsadás
egészségügyi helyzet	szűrővizsgálat, életmód tanácsadás
aluliskolázottság	képzések, felnőttoktatás

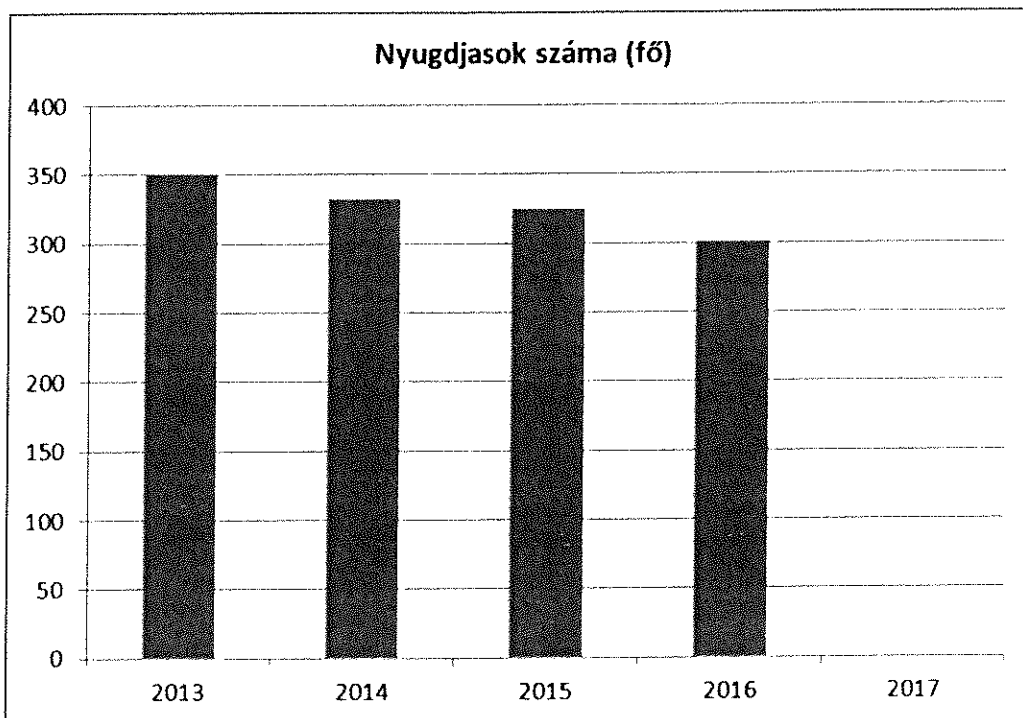
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tiborszálláson jellemző demográfiai folyamatokat az alábbiak jellemzik: növekszik az átlagéletkor, és a nők hosszabb ideig élnek. Az ENSZ egészségügyi szervezetének (WHO) 2008-as adatai szerint a nők várható átlagos élettartama 69,5, a férfiaké 65 év, de az adat országonként nagy eltérést mutat.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	129	222	351
2014	121	211	332
2015	114	211	325
2016	109	192	301
2017			0

Forrás: TEIR-KSH

A településen a 65 év felettek aránya az összlakosság több mint 29 %-a. Ha a 65 év felettieket nemek szerinti megbontásban vizsgáljuk, megállapítható, hogy megközelítőleg 27 %-al több 65 év feletti nő él a településen, mint férfi.

Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A jelenlegi gazdasági viszonyok mellett az önkormányzat elsősorban a munkaerőpiacon nagy számban jelenlévő fiatalok és hátrányos helyzetűek elhelyezkedését preferálja.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Mára szinte mindenki számára egyértelművé vált, hogy a tanulás nem csak fiatalokban része életünknek, hanem egész életen át tartó folyamat. Az új ismeretek megszerzése alapvetően a munkaerőpiaci igényeknek való megfeleléshez szükséges, de mindinkább kell a hétköznapi életben való boldoguláshoz is. Vannak, akik körülményeik vagy adottságaik miatt nem tudják iskoláikat nappali rendszerű képzésben befejezni, számukra a felnőttoktatás, illetve az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés biztosít tanulási lehetőséget. Az életkor előrehaladtával arányosan csökken a jelentkezési hajlandóság.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ilyen irányú megkülönböztetésről nincs megbízható információ.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorban jellemző megbetegedések mellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak és az önellátási képességük beszűkül. Ezért gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Az egészségügyi szűrővizsgálatokhoz legközelebb Mátészalkán a településtől 15 km-re található járási központba Mátészalkán jutnak hozzá az idősek.

Tapasztalatok alapján a településre kihelyezett szűrésen (tűdőtűrés) az idősek nagyobb számban részt vesznek, mivel sokszor anyagi okokból a mélyszegénységben élő idősek a közül azoknak, akiknek nem jár térítésmentes utazás a beutazás költségét nem tudják megtéríteni.

Házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A házi segítségnyújtás egy szociális alapszolgáltatási forma, mely során az életkoruk, egészségi- fizikai-, vagy mentális állapotuk miatt már önálló életvezetésükben gátolt vagy önálló életvezetésre csak részben képes emberek elsősorban idős emberek számára nyújtanak szakszerű gondozási segítséget ahhoz, hogy biztonságos lakókörnyezetükben, saját otthonukban tudják élni az életüket.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idős lakosság körében nagy problémát jelent az elmagányosodás. Ritkán van lehetőség kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférésre. Anyagi és egészségügyi problémák miatt az időskorúak leginkább az önkormányzat által szervezett rendezvényeken tudnak részt venni, azonban ezek száma évi egy-két alkalom. Kulturális és közművelődési szolgáltatásokra az önkormányzatnak nincs anyagi fedezete, önerőből pedig az alacsony pénzbeli ellátások miatt nem megoldható.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártassága a településen valószínűleg messze elmarad a többi korosztályétól. Igényfelmérés erre vonatkozóan még nem történt. Erre irányuló tanfolyamok a településen nincsenek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas az egyedül élők aránya, elmagányosodás	foglalkozások szervezése
rossz egészségi állapot	szűrővizsgálatok, tanácsadás
korlátozott kulturális lehetőségek	programok szervezése
informatikai jártasság hiánya	informatikai tanfolyamok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élő személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség és nem megoldott az akadálymentesítés. Fogyatékkal élők foglalkoztatására vonatkozóan települési szinten nem áll rendelkezésre értékelhető statisztikai adat.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékossg okozója lehet fizikai, értelmi vagy érzékszervi károsodás, egészségi állapot vagy lelki betegség. Ezek a károsodások, ezen állapotok vagy betegségek lehetnek állandó vagy átmeneti természetűek. A tudatlanság, a nemtörődömség, az előítéletesség és a félelem olyan társadalmi tényezők, amelyek elszigetelték a fogyatékos embereket és hátráltatták fejlődésüket.

Olyan környezetet kell teremtenünk, ahol a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is érvényesülnek az egyenlő esélyek.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem releváns.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nem releváns.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek a törvény által biztosított ellátásokban részesülnek (közgyógyellátási igazolvány, parkolási igazolvány, rokkantsági és rehabilitációs ellátások).

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek közül egy épület teljesen, egy épület részlegesen akadálymentesített. A többi épület megközelíthetősége jelenleg nem megoldott, de pályázat keretében igyekszünk megvalósítani.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Tiborszálláson a fő foglalkoztató az önkormányzat. Önkormányzat intézményei közül a művelődési ház teljesen, és az orvosi rendelő jelenleg részlegesen akadálymentesített.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat parkjai akadálymentesen megközelíthetőek. Az úthálózat és a járdák felújításra szorulnak.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nem releváns.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs információ erről a területről

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
közintézmények megközelíthetőségének hiánya	akadálymentesítettség kialakítása
foglalkoztatottság	munkalehetőségek teremtése
tanulási, fejlődési lehetőségek hiánya	képzések, tanfolyamok szervezése
szociális ellátórendszerhez juttatás	tanácsadás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A település lakosainak önkéntes szerveződései a társadalmi-kulturális élet fontos elemei, tevékenységük, szerepvállalásuk révén nagymértékben hozzájárulnak a társadalmi problémák hatékony kezeléséhez, a közösségi szükségletek kielégítéséhez.

Legjelentősebb civil szervezetek a településen:

- Tiborszállási Iskolás Gyermekekért Alapítvány
- Gyermekétkeztetés 2000 Alapítvány

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Tiborszállás Község Önkormányzatának a honlapján is elérhető lesz, illetve az Önkormányzat hirdető tábláján is olvasható lesz.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába:

A programot az önkormányzat szakemberei készítették el, a helyi vélemények, javaslatok figyelembe vételével.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása:

A helyzetelemzés elkészítése során az önkormányzati intézmények vezetői adatokat szolgáltatottak, illetve javaslataikkal, tapasztalataikkal segítették a célcsoportokkal kapcsolatos problémák beazonosítását, illetve javaslatot tettek azok megoldására.

A település honlapján az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program a lakosság számára is hozzáférhető lesz, így a dokumentumban leírt intézkedések megvalósításának ellenőrzése, nyomon követése biztosított.

A tervezett programok többségi társadalommal való elfogadtatása, az előítéletek oldása, a toleráns, befogadó társadalmi légkör kialakítása érdekében fontos a lakosság tájékoztatásán túl a kommunikáció, a közvélemény formálása, egymáshoz közelítése, melynek kiváló színtere a lakossági fórum.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság Rossz egészségügyi helyzet	Képzések Szűrések szervezése, népszerűsítése
Gyermekek	Magas a HH és HHH tanulók száma	Szülők képzése, támogatás
Idősek	Szakképtelenség Magas az egyedül álló idősök száma	Képzések, Szakképzések Munkahely teremtés
Nők	Kevés a szakképzettek száma Munkalehetőség a gyedről visszatérőknek	Képzések, szakképzések szervezése, munkahely teremtés,
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya Szabad idő hasznos eltöltése	Akadálymentesítés kibővítése Foglalkozások szervezése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénységben és/vagy romák felzárkóztatása	Tiborszállás Község Önkormányzat, Családsegítő
Gyermekek	Tanulj Nálunk!	Tiborszállás Község Önkormányzat, Családsegítő Gyermekjóléti Szolgálat
Idősek	Tanulni sosem késő!	Tiborszállás Község Önkormányzat, Családsegítő, Családsegítő
Nők	Vissza a munkavilágába gyed után	Tiborszállás Község Önkormányzat, Családsegítő, Családsegítő,
Fogyatékkal élők	Közlekedj bárhol!	Tiborszállás Község Önkormányzat, Családsegítő, Családsegítő

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a munka világába.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkózzanak

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot és a gyermekbarát munkahelyet

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetére

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A Romák és/vagy a mélyszegénységben élők iskolázottságának javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskeresők 8 általánosnál alacsonyabb vagy 8 általános végzettségűek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: A nyilvántartott álláskeresők iskolázottságának javítása képzésekkel és tanfolyamokkal. Közép távú cél: A felnőtt lakosság alacsony iskolázottságának megszüntetése. Hosszú távú cél: Piacképes tudás megszerzése valamennyi munkaképes korú lakos számára
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérni a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát Képességek felmérése Oktatási lehetőségek felmérése, képzések szervezése Elhelyezkedés támogatása
Résztevők és felelős	Mérki KÖH köztisztviselője
Partnerek	Családsegítő szolgálat, Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a munkanélküliek száma Nő a szakképzettek aránya
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Sikertelen pályázat, nem megfelelő piaci lehetőségek,
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás - oktató, önkéntes munka Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők és romák egészségi állapotának javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők és romák körében magas a rossz egészségi állapotúak és a szenvedélybetegek száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok fontosságának elfogadtatása az érintett réteggel. Közép távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok rendszeressé tétele Hosszú távú cél: A lakosság egészét érintő szűrővizsgálatok és tanácsadások rendszeres szervezése, ezáltal a felismerhető betegségek és szenvedélybetegségek visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérni a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát Képességek felmérése Felhívni a figyelmet a szűrővizsgálatok fontosságára,
Résztevők és felelős	Védőnő
Partnerek	Családsegítő
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szűrővizsgálatok és tanácsadások hatására javul a mélyszegénységben élők és a romák egészségügyi állapota, csökken a szenvedélybetegek száma. Jobb egészségügyi állapot esetén nagyobb az esély a munkalehetőségek megszerzésére, ezzel csökken a munkanélküliek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, anyagi lehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők számára hasznos időtöltés lehetőségeinek megteremtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékosok körében nincsenek kulturális lehetőségek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékosok számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltság lehetőségének megteremtése Rövid távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok fontosságának elfogadtatása az érintett réteggel. Közép távú cél: Tanácsadások és szűrővizsgálatok rendszeressé tétele Hosszú távú cél: A lakosság egészségét érintő szűrővizsgálatok és tanácsadások rendszeres szervezése, ezáltal a felismerhető betegségek és szenvedélybetegségek visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérni a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát Képességek felmérése Felhívni a szabadidő hasznos eltöltésére,
Részvevők és felelős	Családsegítő
Partnerek	Védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A rendezvényeken való maga részvételi arány.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, anyagi lehetőségek hiánya
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása

Intézkedés címe:	A nők munkavállalásának segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz a nők munkába állása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkaképes korú női lakónépességben magas a nyilvántartott álláskereső száma Rövid távú célok: a nők munka világába való integrálása Közép távú célok: új munkahelyek teremtése Hosszú távú célok: tartós munkaviszony megteremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az igények felmérése Képzések szervezése, lebonyolítása szakképzettségek megszerzése munkalehetőségek felkutatása, megteremtése,
Résztevők és felelős	Mérki KÖH köztisztviselője
Partnerek	Családsegítő, Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A női munkanélküliség aránya csökken
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség A szakképzettség megszerzése után nincs munkahely
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás – oktatók, tanácsadók Tárgyi feltételek – taneszközök biztosítása, tanterem biztosítása

Intézkedés címe:	A nők szakképzettségének a javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a nők körében a szakképzettek aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkaképes korú női lakónépességben magas az alacsony szakképzettségűek száma Rövid távú célok: a nők szakképzése Közép távú célok: új munkahelyek teremtése Hosszú távú célok: tartós munkaviszony megteremtése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az igények felmérése Képzések szervezése, lebonyolítása szakképzettségek megszerzése munkalehetőségek felkutatása, megteremtése,
Résztevők és felelős	Mérki KÖH köztisztviselője
Partnerek	Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Családsegítő
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A női munkanélküliség aránya csökken, nő a szakképzettek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség A szakképzettség megszerzése után sincs munkahely
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás – oktatók, tanácsadók Tárgyi feltételek – taneszközök biztosítása, tanterem biztosítása

Intézkedés címe:	A HH és HHH gyerekek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a HH és HHH gyerekek száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a HH gyerekek számának csökkentése Közép távú cél: HHH gyerekek számának csökkentése Hosszú távú cél: az alacsony HH és HHH gyerek szám szinten tartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérni a HH és HHH gyerekek létszámát Képzések szervezése amivel az arány csökkenthető Képzés lebonyolítása
Résztvevők és felelős	Mérki KÖH köztisztviselője
Partnerek	Intézményvezetők, gyermekjóléti szolgálat, Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31
	2019. szeptember 30.
	2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
	Csökken a HH és HHH tanulók létszáma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, képzés sikertelensége
	lemorzsolódás
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás – pályázatok
	Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók
	Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása

Intézkedés címe:	Tanulni sosem késő!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idősök körében a szakképzetlenek száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősök számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő képzések szervezése, lebonyolítása, a megszerzést követően sikerélmény biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérni az igényeket, csoport létszámot Képzések szervezése Képzés lebonyolítása
Részvevők és felelős	Mérki KÖH köztisztviselője
Partnerek	Családsegítő szolgálat, Mátészalkai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a szakképzetlenek száma az idősök körében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, képzés sikertelensége lemorzsolódás
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás – pályázatok Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása

Intézkedés címe:	Tegyünk az időskori elmagányosodás ellen!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idősök körében az elmagányosodók száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősök számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő programok szervezése, lebonyolítása,
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérni az igényeket, csoport létszámot Programok szervezése lebonyolítása
Résztevők és felelős	Nyugdíjas klub
Partnerek	Családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken az elmagányosodók száma, javul az idősök életminősége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, programok sikertelensége Ilemorzsolódás
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás – pályázatok Emberi erőforrás – szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit a partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente feladatokkal kapcsolatos ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

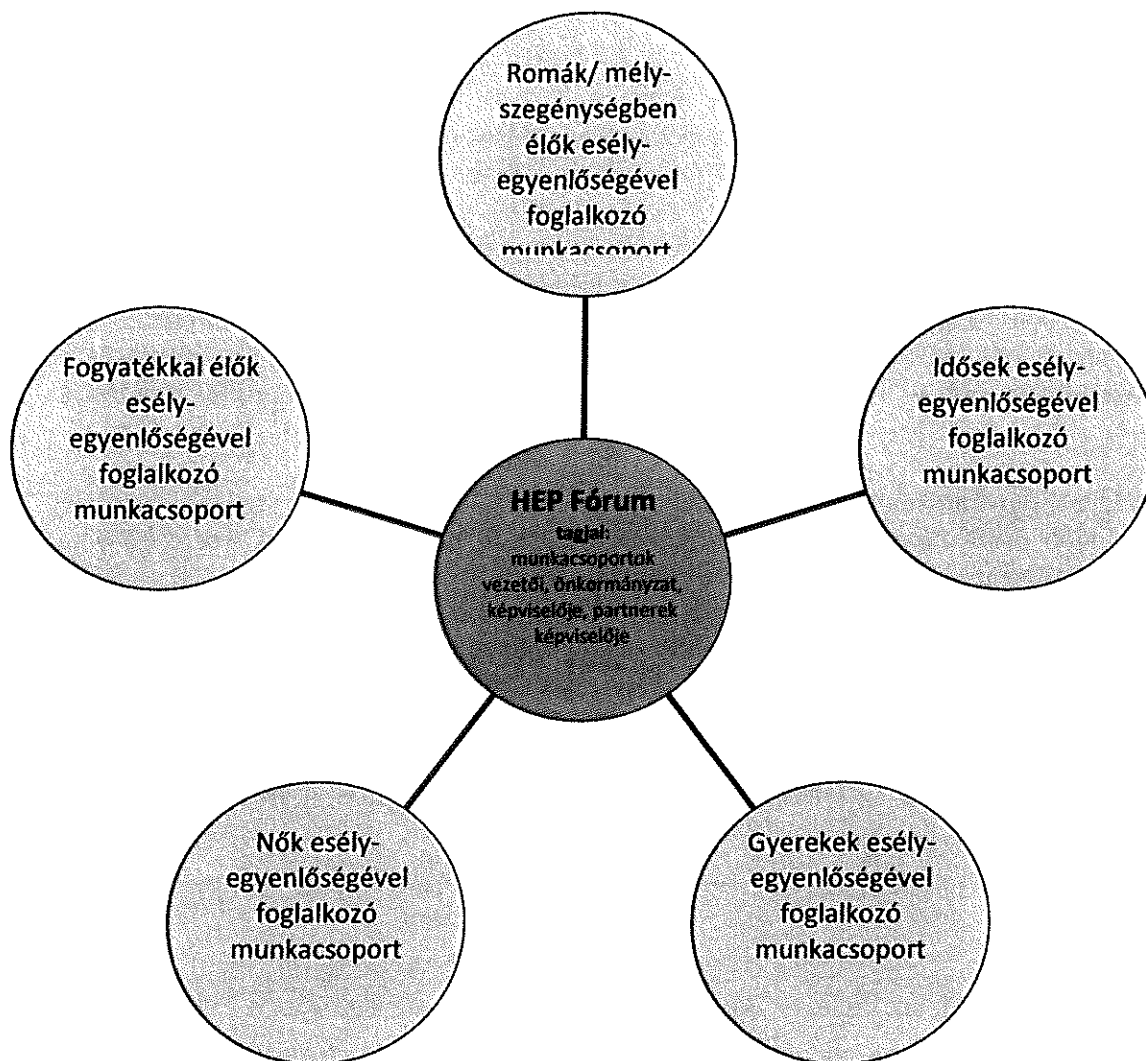
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente egyszer, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Málíkné Soltész Erika családsegítő munkatárs felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.

Ennek keretében:

- o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelőségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Tiborszállás Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és 64/2018 (VII.10) számú határozatával elfogadta.

Tiborszállás, 2018. július 10.

Tibura Gábor
polgármester

A Tiborszállás Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tiborszállás, 2018. július 10.

Fenyvesi Fereni
partner aláírása

Tiborszállás, 2018. július 10.

Fenyvesi Fereni
partner aláírása

Tiborszállás, 2018. július 10.

Kovácsai Sennyel Andrea
partner aláírása

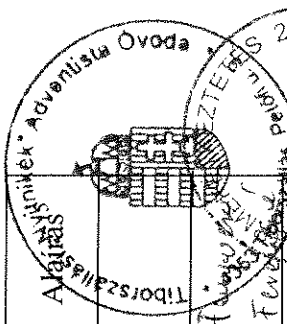
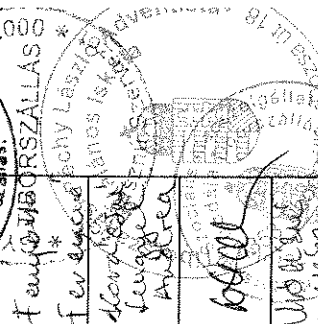

Tiborszállás, 2018. július 10.

...
partner aláírása

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP rész ⁴									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
FENYVÉSI FERENCZÉ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
FENYVÉSI FERENCZÉ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
KOVÁCSNÉ LONJÓZEL ANDREA	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
DR. MALLA ANN	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
USZÁK NÉ BENNYE ZOLTÁN	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE
P.ÉNYI SZÓZSOF	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE

4353 Tiborszállás
 Dózsa György út 18.
 Adószám: 18002759-1-15

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés seiben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedés céljait	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I.	A romák és mélyszegénységben élők iskolázottságának javítása	A nyilvántartott álláskeresők 8 általánosnál alacsonyabb vagy 8 általános végzettségűek	Rövid távú cél: A nyilvántartott álláskeresők iskolázottságának javítása és képzésekkel és tanfolyamokkal. Közép távú cél: A felnőtt lakosság alacsony iskolázottságának	Összhangban vannak valamennyi dokumentummal	Felmérési csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát Képességek felmérése Oktatási lehetőségek felmérése, képzések szervezése Elhelyezked	Mérki KÖH köztisztviselője	2019. augusztus 31 2019. szeptember 30. 2020. március 30.	Csökken a munkanélküliek száma Nő a szakképzettek aránya	Anyagi erőforrások - Emberi erőforrások - oktató, önkéntes munka Tárgyi erőforrások - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható

						és támogatása					
2.	Mélyszegénységben élők romák egészségi állapotának javítása	A mélyszegénységben élők romák körében magas rossz egészségi állapotúak és szennyvízvezetők száma	Rövid távú cél: Tanácsadás és szűrővizsgálatok fontosságának elfogadtatása az érintett réteggel. Közép távú cél: Tanácsadás és szűrővizsgálatok rendszeressé tétele	Összhangban van valamennyi dokumentummal	Felméri a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát Képességek felmérése Felhívni a figyelmet a szűrővizsgálatok fontosságára	Védőnő	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.	A szűrővizsgálatok és tanácsadások hatására javul a mélyszegénységben élők és a romák egészségügyi állapota, csökken a szennyvízvezetők száma. Jobb egészségügyi	Anyagi erőforrás - pályázatok Emberi erőforrás - szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás - helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható	

						Hosszú távú cél: A lakosság egészségét érintő szűrővizsgálatok és tanácsadások rendszeres szervezése, ezáltal a felismerhető betegségek és szenvedélybetegségek visszaszorítása.						i állapot esetén nagyobb az esély a munkalehetőségek megszerzésére, ezzel csökken a munkanélküliek száma.				
3.	Fogyatékosok számára hasznos időöltés lehetőségén megteremtése	A fogyatékosok körében nincsenek kulturális lehetőségek	A fogyatékosok számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltság lehetőségén megteremtése	Összhangban vannak valamennyi dokumentumokkal	Felméri a csoport tagjainak számát, korát, iskolázottságát	Családsegítő	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.	A rendezvények valószínűleg maga részvételi arány.	Anyagi források pályázatok Emberi erőforrások szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrások	Érintettekkel együttműködve fenntartható						

			<p>se</p> <p>Rövid távú cél: Tanácsadás ok és szűrővizsgálatok fontosságának elfogadtatása az érintett réteggel.</p> <p>Közép távú cél: Tanácsadás ok és szűrővizsgálatok rendszeresítése</p> <p>Hosszú távú cél: A lakosság egészségét érintő szűrővizsgálatok és tanácsadások rendszeres szervezése, ezáltal a felismerhető betegségek és</p>	<p>Felhívni a szabadidő hasznos eltöltésére,</p>					<p>eszközök biztosítása</p>	
--	--	--	---	--	--	--	--	--	-----------------------------	--

4	A nők munkavállalásának segítése	Nehéz nők munkába állása	A munkaképes korú női lakónépességben magas nyilvántartott álláskereső száma	Rövid távú célok: a nők munka világába való integrálása Közép távú célok: új munkahelyek teremtése	Hosszú távú célok: tartós munkaviszony	Összhangban van valamennyi dokumentummal	Az igények felmérése Képzések szervezése, lebonyolítása a szakképzett személyek megszerzése munkalehetőségek felkutatása, megteremtése,	Mérki KÖH köztisztviselője	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.			Anyagi erőforrások pályázatok Emberi erőforrások szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrások helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható

				megteremtése							
5.	A nők szakképzett ségének a javítása	Kéves a nők körében a szakképzettek aránya	A munkaképes korú női lakónépességben magas az alacsony szakképzett segítők száma Rövid távú célok: a nők szakképzése Közép távú célok: új munkahelyek teremtése Hosszú távú célok: tartós munkaviszony megteremtése	Összhangban vannak valamennyi dokumentum munkkal	Az igények felmérése Képzések szervezése, lebonyolítása a szakképzettek megismerése munkalehetőségek felkutatása, megteremtése	Mérki KöH köztisztviselője	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.		A női munkanélküliség aránya csökken, nő a szakképzettek száma	Anyagi erőforrások pályázatok Emberi erőforrások: szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrások: helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható

6.	A HH és HHH gyerekek számának csökkentése	Magas HH HHH gyerekek száma	Rövid távú cél: a HH gyerekek számának csökkentése Közép távú cél: HHH gyerekek számának csökkentése Hosszú távú cél: az alacsony HH és HHH gyerekek szám szinten tartása	Összhangban van valamennyi dokumentummal	Felméri a HH és HHH gyerekek létszámát Képzések szervezése amivel az arány csökkenthető Képzés lebonyolítása	Mérki KÖH köztisztviselője	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.	Csökken a HH és HHH tanulók létszáma	Anyagi erőforrások Emberi erőforrások, tanácsadók Tárgyi erőforrások helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható
7.	Tanulni sosem késő!	Magas az idősek körében a szakképzett emberek száma	Az idősek számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő képzések szervezése, lebonyolítása, a megszerzett követőn sikerélmény biztosítása	Összhangban van valamennyi dokumentummal	Felméri az igényeket, csoport létszámot Képzések szervezése Képzés lebonyolítása	Mérki KÖH köztisztviselője	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.	Csökken a szakképzett emberek száma az idősek körében	Anyagi erőforrások Emberi erőforrások, tanácsadók Tárgyi erőforrások helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható

8.	Tegyünk az időskori elmagányosodás ellen!	Magas az idősek körében az elmagányosodók száma	Az idősek számára koruknak és érdeklődési körüknek megfelelő programok szervezése, lebonyolítása,	Összhangban van valamennyi dokumentumunkkal	Felméri az igényeket, csoport létszámot Programok szervezése lebonyolítása	Családsegítő szolgálat	2019. augusztus 31. 2019. szeptember 30. 2020. március 30.	Csökken az elmagányosodók száma, javul az idősek életminősége	Anyagi erőforrás pályázatok Emberi erőforrás szervezők, tanácsadók Tárgyi erőforrás helyiség és eszközök biztosítása	Érintettekkel együttműködve fenntartható
----	---	---	---	---	--	------------------------	--	---	--	--

Tiborszállás Község Önkormányzatának

Képviselő-testülete

4353, Tiborszállás Dózsa u 17.

Tel./Fax: (06) /44/554-025

Email: tszallasph@gmail.com

K I V O N A T

Tiborszállás Község Képviselőtestületének 2018. július 10.-én megtartott rendkívüli, nyilvános üléséről készült jegyzőkönyvből:

**Tiborszállás Község Önkormányzata Képviselőtestületének
64/2018.(VII. 10.)**

h a t á r o z a t a

**Tiborszállás Község Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának
elfogadásáról**

A Képviselő-testület!

Tiborszállás Község Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programját a jegyzőkönyv 1. számú mellékletében szereplő formában elfogadja.

k.m.f

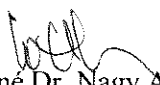
Tulbura Gábor sk.
polgármester

Tóthné dr. Nagy Anita sk.
jegyző

A kivonat hitelélül:

Tiborszállás, 2018. július 11.

Tóthné Dr. Nagy Anita
jegyző